

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžf/8/2013
Identifikačné číslo spisu:	1011201225
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1011201225.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci žalobcu: MS Family s.r.o., so sídlom Wolkrova 39, Bratislava, IČO: 44 232 322, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná ul. 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. I/222/48226/2011/992895-r zo dňa 21. apríla 2011, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 126/2011-43 zo dňa 22. novembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 126/2011-43 zo dňa 22. novembra 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 22. novembra 2012, č. k. 1S 126/2011-43, podľa ust. § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozhodnutia len „O.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/222/48226/2011/992895-r zo dňa 21. apríla 2011, ktorým žalovaný potvrdil podľa ust. § 48 ods. 5 zák. č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní“ alebo „zák. č. 511/1992 Zb.“) rozhodnutie Daňového úradu Bratislava V č. 604/234/ 133912/10/NaMo zo dňa 28. septembra 2010, ktorým správca dane znížil nadmerný odpočet uvedený v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie IV. kalendárny štvrtrok 2008 o sumu 24 965,84 € a priznal nadmerný odpočet v sume 3 258,19 €. O náhrade trov konania rozhodol súd s poukazom na ust. § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že v konaní neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného a oboznámení sa s obsahom spisu dospel k totožnému záveru ako správne orgány, pričom skonštatoval, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona. Mal za to, že žalovaný ako i správca dane postupovali v súlade so zákonom a vec správne právne posúdili. Uviedol, že uplatnením práva na odpočítanie dane, daňový subjekt MS Family s.r.o. porušil ust. § 49 ods. 2 písm. a/ zák. č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „zákon o DPH“ alebo „zák. č. 222/2004 Z.

z."), v zmysle ktorého platiteľ môže odpočítať daň, ak je voči nemu uplatnená iným platiteľom v tuzemsku z tovarov a služieb, ktoré sú, alebo majú byť platiteľovi dodané. V predmetnom prípade predávajúci spoločnosť RKS spol. s r.o. Brezno nedodal zdaniteľné obchody deklarované faktúrami č. 2008/448 zo dňa 19. septembra 2008 a č. 2008/457 zo dňa 26. septembra 2008 daňovému subjektu MS Family s.r.o. (žalobcovi) ale fyzickej osobe K. Y. L., ktorý nebol platiteľom dane z pridanej hodnoty. Uplatnením práva na odpočítanie dane zo strany žalobcu došlo k porušeniu ust. § 55 ods. 1 v spojení s ust. § 49 ods. 2 písm. a/ zák. č. 222/2004 Z. z., v zmysle ktorého osoba, ktorá sa stala platiteľom môže odpočítať daň viažúcu sa k majetku, ktorý nadobudla pred dňom, keď sa stala platiteľom, ak tento majetok nebol zahrnutý do daňových výdavkov podľa osobitného predpisu v kalendárnych rokoch predchádzajúcich kalendárnemu roku, v ktorom sa stala platiteľom, okrem zásob. Krajský súd ďalej konštatoval, že na základe vykonanej opakovanej kontroly vykonanej správcom dane - Daňový úrad Bratislava V za zdaňovacie obdobie IV. štvrťrok 2008, postupoval v súlade so zákonom, keď neuznal platiteľom uplatnený nárok na odpočítanie dane v celkovej výške 752.121 Sk (24.965,84 €), keďže zmluvu o budúcej zmluve uzatvorila fyzická osoba K. Y. L. dňa 7. marca 2008. Na základe tejto zmluvy a splátkového kalendára, ktorý tvorí jej súčasť, boli následne vystavené faktúry v marci 2008 pre fyzickú osobu, ktoré boli uhradené z účtu fyzickej osoby. Ďalej vyplynulo, že v novembri 2008 bol uzatvorený Dodatok č. 1 k Zmluve o budúcej zmluve o prevode vlastníckeho práva k predmetnému bytu, v ktorom prišlo k zmene zmluvnej strany v osobe nadobúdateľa, ktorým sa stala spoločnosť MS Family s.r.o., ktorá bola zapísaná do Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I až dňa 26. júna 2008. Na základe uvedeného krajský súd konštatoval, že správca dane postupoval správne, keď za IV. štvrťrok 2008 nepriznal žalobcovi právo na odpočítanie dane z predmetných faktúr, pretože v tomto prípade žalobca nesplnil podmienky vyžadované ust. § 49 - 51 zák. č. 222/2004 Z. z., čím žalobcovi nevzniklo právo na odpočítanie dane.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu podľa § 205 ods.2 písm. d/, f/ O.s.p., pretože súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca opätovne poukázal na to, že ním uplatnený nárok na odpočet DPH na vstupe za IV. kalendárny štvrťrok 2008 bol odôvodnený predovšetkým skutočnosťou, že v danom období nadobudol na základe Zmluvy o prevode vlastníckeho práva nehnuteľnosti od predávajúceho, ktorým bola spoločnosť RKS spol. s r.o. Uviedol, že krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku sústredil pozornosť na faktúry 2008/448 zo dňa 19. septembra 2008 a č. 2008/457 zo dňa 26. septembra 2008, ktoré boli vystavené na odberateľa K. Y. L., čo ani nebolo žalobcom spochybnené, nemožno však na ich základe odvodzovať celkovú neoprávnenosť odpočtu dane z pridanej hodnoty žalobcom t. j. MS Family s.r.o., nakoľko táto sa neopierala o vyššie uvedené faktúry. Podľa názoru žalobcu treba zobrať na zreteľ, že fyzickej osobe K. Y. L. bol zo strany RKS s.r.o. vystavený dobropis pod č. 2008/606, ktorým dňa 31. decembra 2008 boli dobropisované faktúry 2008/169, 2008/181, 2008/448, 2008/457, 2008/460 vystavené na odberateľa K. Y. L.. Správcovi dane bol tento dobropis počas kontroly predložený. K preukázaniu oprávnenosti odpočtu žalobca dokladoval Zmluvu o prevode vlastníckeho práva k bytu a zároveň aj daňové doklady - faktúry č. 2008/584A a č. 2008/585 zo dňa 17. decembra 2008, ktoré boli vystavené dodávateľom RKS s.r.o.. Žalobca sa nestotožnil s názorom krajského súdu, ktorý konštatoval, že správca dane postupoval správne, keď mu za IV. štvrťrok 2008 nepriznal právo na odpočítanie dane, pretože v tomto prípade žalobca nesplnil podmienky vyžadované ust. § 49-51 zák. č. 222/2004 Z. z., čím mu nevzniklo právo na odpočítanie dane. Taktiež uviedol, že krajský súd nezobral na zreteľ skutočnosť, že daňový subjekt MS Family s.r.o. jednoznačne disponuje existenciou materiálneho plnenia - je vlastníkom nehnuteľnosti - bytu č. 404, čo nebolo nikdy zo strany správcu dane ani žalovaného spochybnené. Správcovi boli predložené faktúry č. 2008/584A, 2008/585 preukazujúce cenu poskytnutého materiálneho plnenia. Žalobca skonštatoval, že uniesol svoje dôkazné bremeno v plnom rozsahu. Taktiež zdôraznil, že nemôže znášať zodpovednosť za nedostatky v účtovníctve iného daňového subjektu. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžf/1/2011. Napriek tomu, že aplikácia zákona o DPH bola správna, krajský súd vyvodil nesprávny právny záver. Žalobca ďalej poukázal na to, že v rámci tohto konania napadol aj procesný postup v rámci dokazovania na strane žalovaného. Týmto sa však krajský súd vôbec nezaoberal, a preto sa v rámci odvolania domáhal aj nápravy tohto pochybenia, pričom zotrval na svojej argumentácii obsiahnutej v žalobe na str.

5 a 6. Žalobca zdôraznil, že krajský súd sa nijakým spôsobom nezaoberal procesnou stránkou napadnutého konania, aj z tohto dôvodu sa domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia.

Z vyššie uvedených dôvodov žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného správneho orgánu ako i prvostupňové rozhodnutie správcu dane zruší a vráti vec žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu, uviedol, že rozsudok krajského súdu považuje za správny, pretože zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci krajský súd vyvodil správny právny záver. Žalovaný opätovne zopakoval skutkový stav, pričom skonštatoval, že žalobcovi nebolo priznané právo na odpočítanie dane, pretože nesplnil podmienky uvedené v ust. § 51 v nadväznosti na ust. § 49 zákona o DPH. Plnenia boli do účinnosti dodatku č. 1 k Zmluve o budúcej zmluve dodané občanovi, ktorý ich aj uhradil a dňa 15. novembra 2008 bol s ním spísaný protokol o odovzdaní a prevzatí (prehliadka predmetnej nehnuteľnosti tvorí prílohu odpovede na dožiadanie z 27. mája 2009). Žalovaný mal za to, že sa s tvrdeniami žalobcu riadne vysporiadal, boli preštudované všetky doklady predložené žalobcom ku kontrole, k opakovanej kontrole, skúmal a porovnával všetky dôkazy a tieto aj následne hodnotil. Taktiež mal za to, že žalobca nebol ukrátený na svojich právach, keď nebol oboznámený s výsluchom konateľky RKS s.r.o. (zápisnica spísaná DÚ Brezno), pretože nepriznanie dane z faktúr nebolo na základe jej výpovede zo dňa 21. januára 2011, ale na základe predložených dôkazov, zistení a vyjadrení počas kontroly a opakovanej kontroly. Postup žalovaného bol v súlade s ust. § 2 ods. 1, 2, 3 a 6 zák. č. 511/1992 Zb., vykonal rozsiahle a podrobné dokazovanie pri kontrole nadmerného odpočtu, pri opakovanej kontrole, aj pri došetrení, hodnotil každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a pritom prihliadal na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo a to aj so zreteľom na splnenie dôkaznej povinnosti daňového subjektu. Konštatoval, že v danom prípade nebolo preukázané, že fakturované plnenia boli dodané dodávateľom pre platiteľa MS Family s.r.o. Uviedol, že povinnosťou daňového subjektu podľa ust. § 15 ods. 6 písm. e/ a ust. § 29 ods. 8 zák. č. 511/1992 Zb., aby preukázal dôkaznými prostriedkami, že splnil podmienky na uplatnenie práva na odpočítanie dane a nadobudol fakturované plnenie od dodávateľa, čo v danom prípade platiteľ nepreukázal, aj keď bol na to správcom dane viac krát vyzvaný. Žalobca podľa názoru žalovaného neuniesol dôkazne bremeno, preto mu nebolo priznané právo na odpočítanie dane. Vo vzťahu k rozhodnutiu NS SR sp. zn. 3SŽf/1/2011 žalovaný uviedol, že sa týka preukázania plnenia a umožnenia splnenia dôkaznej povinnosti daňového subjektu, čo nie je prípad žalobcu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu v celom rozsahu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 a § 250ja ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a to pre závažné procesné pochybenie spočívajúce v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy (t. j. druhej hlavy piatej časti) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona (§ 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.).

Podľa § 250j ods. 1 O.s.p. ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu a

z dôvodov uvedených v žalobe (ďalej len "v medziach žaloby") dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamietá.

V zmysle citovaného ustanovenia § 250j ods. 1 O.s.p. príslušný súd rozhodne vo veci samej tak, že žalobu zamietne, ak zistí, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom. Záver o súlade postupu a rozhodnutia správneho orgánu so zákonom sa týka rozsahu a z dôvodov, pre ktoré bola žaloba podaná.

Procesnému právu účastníka konania vznášať v žalobe námietky nezákonnosti voči postupu a rozhodnutiu správneho orgánu zodpovedá povinnosť správneho súdu preskúmať rozhodnutie správneho orgánu v rozsahu žalobných námietok, o vznesených námietkach rozhodnúť a pokiaľ ich nepovažoval za dôvodné, vysvetliť a vyložiť, z akých dôvodov. Ak tak správny súd neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie nielen vadami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných princípov - podraditeľných pod vadu konania v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. - ale súčasne postupuje aj v rozpore so zásadami vyjadrenými v druhej hlave, siedmom oddiele Ústavy SR (predovšetkým čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2) a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej aj „Dohovor“; porov. II. ÚS 9/00, I. ÚS 35/01, I. ÚS 26/94, IV. ÚS 156/03).

Súčasťou práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces je nepochybne aj právo na riadne odôvodnenie súdneho verdiktu, ktoré je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Je predpokladom toho, aby strany mohli účinne uplatňovať právo na opravné prostriedky. Napokon je predpokladom kontroly výkonu spravodlivosti zo strany verejnosti.

V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé (§ 157 ods. 2 OSP).

Citované zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené.

Súčasťou práva na riadne odôvodnenie je aj to, aby sa súd riadne vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami účastníka konania. Nedostatočné vysporiadanie sa s námietkami účastníka konania spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

Z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobca okrem nesprávneho právneho posúdenia a rozpornosti skutkového stavu - z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie - s obsahom spisov, v žalobe namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov, a taktiež namietal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Posudzujúc obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd v odôvodnení rozsudku zameriaval svoju pozornosť na vyriešenie námietky nesprávneho právneho posúdenia veci, v ktorom smere sa v podstate v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi správnych orgánov, avšak nechal úplne bez povšimnutia žalobné námietky žalobcu spochybňujúce zákonný procesný postup žalovaného správneho orgánu ako i námietku ohľadne porušenia jeho práv, keď žalovaný dopĺňal v rámci odvolacieho konania niektoré dôkazy, o ktorých sa žalobca dozvedel až z rozhodnutia žalovaného, nebol s nimi žiadnym spôsobom oboznámený a ani nemal možnosť na ne reagovať.

Pokiaľ teda v posudzovanej veci krajský súd nepreskúmal komplexne žalobcove námietky, podľa názoru odvolacieho súdu postupoval nedôsledne, čím postihol napadnutý rozsudok znakom nepreskúmateľnosti odvolacím súdom, pričom uvedeným postupom bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý a riadny súdny proces, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde ako aj zásada spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny

základných práv a slobôd. Ústavný súd SR už vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu" (IV. ÚS 115/03).

V správnom súdnictve je súd viazaný žalobou vymedzeným rozsahom a dôvodmi preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, čomu zodpovedá povinnosť súdu rozhodnúť o všetkých bodoch žaloby a v odôvodnení sa s nimi vysporiadať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musel napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.), a to bez toho, aby sa zaoberal hmotnoprávnou stránkou odvolania.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu prejednať vec v medziach podanej žaloby, dôsledne sa vysporiadať so všetkými námietkami žalobcu, vrátane odvolacích námietok, znovu o nej rozhodnúť a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvej O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.